

REFORMÁTUS Újság

Gyülekezeti tájékoztató

2017. november
XXIV. évf. 11. szám

„...Ki ígézett meg titeket...!” Galaták 3,1

November, az egyházi év utolsó hónapja, melyben befejezzük János evangéliumának olvasását és a Galatákhoz írt levél üzenete szól hozzánk. Ennek a levélnek fontos jellemzője, hogy az apostol, aki látja, milyen veszélyes helyzetbe kerültek a galáciai gyülekezetek, saját megtérésének, Krisztustól kapott elhívásának bizonyágtételével igyekszik megszólítani az ott élő keresztyéneket. Ez bűnvallás és hitvallás egyben, mert egyáltalán nem szépíti a múltját, hanem rámutat Krisztus szabadító hatalmának nagyságára. Ez a szabadító hatalom menti meg őt a törvényeskedő önhittség, az elbizakodott ítékezés kárhozatos állapotából. A galáciai hívek pedig épp ebbe az irányba sodródnak, s így válik érthetővé az apostol kifakadása: „Óh, esztelen galaták, ki ígézett meg titeket...!” Miért zaklatja fel ennyire Pált a hívek magatartása? „akiknek szeme előtt úgy írtuk le Jézus Krisztust, mint ha közöttetek feszítették volna meg!” Majd így folytatja: „Hiába tapasztaltatok ilyen nagy dolgokat?”

Nem véletlenül használja az apostol az „ígézet” kifejezést. A megígézet ember képtelen a legszembeötlőbb dolgok meglátására, valós helyzetértékelésre, csak azt látja, amit az ígész láttatni akar vele. Az „ígézet” másik következménye, hogy az ilyen állapotba került ember teljesen meg van győződve szavainak, tetteinek, magatartásának helyességéről,

és elutasít minden észrevételt, esetleg megszakít minden kapcsolatot azokkal, akik helytelen magatartására emlékeztetik. Sokszor csak valami nagy megrázkódtatás következtében tér magához az ember, de valójában csakis Isten Szent-

A Szent András templom - Luther utolsó ígehirdetésének helyszíne

lelke és az Ige megigazító bölcsessége képes kiszabadítani ebből az „esztelen” állapotból. Az apostol is ezeket hívja segítségül, hogy a megígézetek végre meglássák, milyen nagy dolgokat cselekszik Isten velük.

Az egyén és a népek számára folytonos kísértést jelent az „ígézet”.

A 20. század népeket kísértő ígézetei:

– az önhitt nacionalizmus, amelynek eredményeként sikerült kibombantani az első világháborút, majd azt követően létrehozni az egymással szüntelenül ellenségeskedő, alig életképes kis államokat.

– a magukat „vi-

lágmegváltónak” hirdető (náci és kommunista) eszmék, amelyek saját állampolgáraik millióit pusztították el háború nélkül is, majd a második világháborúban tízmilliók szenvedésével és halálával tetézték addigi tevékenységüket.

Napjaink gyülekezeti tagjait kísértő ígézetek lelkiek, anyagiak és szellemiek. A megváltozott társadalmi körülmények között, most már nem a világi hatalom kényszeríti az embereket az anyag-elvűséget (materializmust), hanem tömegek váltak önként az anyagi gondolkodás rabjává, azaz mindennek csak „pénc-értéke” van. A családban a „szeretetet” többnyire csak anyagiakban próbájuk kifejezni gyermekeink, unokáink, hozzátartozóink iránt. Aztán keserűen tapasztaljuk, hogy bennünk nem szeretetforrást, hanem pénzforrást látnak csupán. A lelket, lelkiséget nem tagadja a közfelfogás, csak „lelkiző sopánkodássá” nyomorítja, ami nem erősít, hanem még inkább kiszolgáltatottá tesz. Ennek következtében az emberek nagy hányada képtelen valódi lelki életet élni, így képtelen az igazi hitélet gyakorlására is. A gyülekezetekben alig vannak családok, ahol közösen imádkoznak nagyszülők, szülők és gyerekek. Alig vannak családok, akik együtt mennek istentiszteletre. Nem csoda, hogy a Lélek fogalma lassan csak a szellemet jelenti, s van tévelygő szekta, amely a Szentírást meghamisítva, többek között a lélek, Szentlélek szavakat is a szellem szóval helyettesíti. Pál apostol így fogalmaz a Galatákhoz írt levél 3. része 3. versében: „Ennyire esztelenek vagytok? Amit lélekben kezdtetek el, most testben akarjátok befejezni?” A reformáció nem csak örökség, és nem is „újszerűség” kényszer, hanem törekvés az „igeszerrű” életre, amely mindenkor Jézus Krisztushoz igazodik, igéjével erősödik és Lelkének vezetése és oltalma szerint halad a kegyelem útján!

Csoma L.

SZERETETNAPTÁR
2018

A Szeretetnaptár 2018-as kiadása és a Református Újság a 2018-as évre már rendelhető szerkesztőségünk címén, változatlan áron.
076 74 Draňov-Deregyő 216,
Tel.: 056/6395396,
e-mail: ladislavcsoma@gmail.com.

A megrendeléseknek beérkezésük sorrendjében teszünk eleget.

Csoma László

Itthon vagyok! És akkor...?(!)

„...Mindenütt, hol *Ő* van, boldog vagyok én.” („Ahol ott a Jézus” c. ifjúsági ének)

Az utóbbi években sajnos nagyon ritkán adatik meg számomra, hogy hazajöjsek szülőfalumba. Most ezeket a sorokat itthonról, apukám karosszékéből írom, s ez egy különleges lelki megnyugvás a számomra. Az egész itthoni légkör, ennek a háznak az illata, az udvar hangulata, a kert őszi termése, a templom harangjának hívogató hangja, a szeretettel fogadó kedves emberek ölelése, apukám reggelije, anyukám ebédjei, az éjszaka vonyító kutyák, minden apró részlet, mely itt az otthon jelentésként számomra. Hogy miért itt? Mert most már két otthonom van. Hazám egy, de azt mondom, mikor utazom, hogy otthonról jöttem haza, itthon vagyok. Érdekes érzés, talán sokan meg sem értik, sőt, egyet sem értenek velem, viszont én valahogy így tudom elrendezni magamban az otthon- és az itthon hiányának/szeretetének érzését. Szokták mondani, ott vagyunk otthon, ahol szeretetben vagyunk. Nekem az otthonom itt van Deregnőn, szülőfalum, gyermekkorom, ide mindig hazajöhetek szüleimhez, a biztos családi fészekbe, viszont Splitben is otthon vagyok, mivel ott is szeretetben élek férjemmel, az *Ő* családjával, barátainkkal, ott van a munkahelyem és ott tervezzük a jövőnket. Azonban bárhol is vagyok, mindenható Atyám szeretetét érzem. *Ő* velem van, akár magyarul, horvátul, bármilyen nyelven beszélek. Akkor is szeretet, ha épp Felvidéken, vagy épp Dalmácia területén vagyok.. A lényeg, hogy lelkünkben béke és szeretet legyen. Hogy mindezt miért írom le? Mert végtelen öröm a számomra, hogy akár itthon, akár otthon vagyok, úgy érzem, a jó Isten gondot visel rólam, szeretettel terelgeti utamat, nem hagyja hogy szomorkodjak, mert épp nem lehetek a másik helyen. Megtanít örülni az adott helyzetnek, látni a lehetőségek jó oldalát és mindig élteti bennem az érzést, hogy akiket szeretünk/akik szeretnek, azok mindig velünk vannak.. Úgy érzem, emberek tettein és napjaink eseményein keresztül próbálja megmutatni, hogy minden napunk külön ajándék, minden történet egy új alkalom arra, hogy feltárjuk az *Ő* határtalan szeretetét irántunk.

Természetesen a mindennapok ren-

geteg akadályt gördítenek fizikailag és lelkileg is elénk, melyek néha megkérdőjelezik teljes boldogságunkat, lelki békénket és néha úgy is gondoljuk, hogy a jó Isten csak büntet bennünket, hagyja, hogy a Kísértő elragadjon magával, s ez teljesen kisarkítja szeretetkörünket. Nem vesszük észre, hogy a kísértést mi hagytuk elhatalmasodni magunkon és a jó Isten nem tesztl, hanem csupán megpróbál, mellyel még erősebbé akar tenni. Mindemellett minden gyenge pillanatunkban megvan a lehetőségünk, hogy Hozzá forduljunk és az *Ő* segítségével hamarabb

Simon András grafikája

túl legyünk a kritikus állapotunkon. Azonban ezekben az esetekben az embernek ez esik a legjobban a nehezére. Miért? Mert gyarló, bűnös és esendő, hajlamos az elgyengülésre és érzékeny a könnyelműsége. Sajnos saját tapasztalatból mondom, hogy volt már velem is úgy, hogy szinte teljesen kétségbe esem, nincs értelme, nem akarom, nem hiszem el, mindenki hagyjon békén, minden hiábavalóság... Majd mindig jött egy pillanat, egy kicsi jel, egy érzés, egy telefonhívás, egy vártalan érintés, mely visszabillent, vagy legalábbis kibillent a melankóliából. Ilyenkor előbb-utóbb visszatér a vérkeringés az agyunkba, s akkor látjuk csak, hogy te jó ég, minek a hatása alá kerültünk már megint, ismét adtunk egyenlítősi lehetőséget a Gonosznak.. pedig nem érdemel meg egyetlen pontot sem, nemhogy közel engedjük magunkhoz és lelkünk bizonyos kamaráskáihoz. Lelkünknek ezen, halandóságunkból

eredően „megkérdőjelezhető” részeit, pontosan azért, mert kétségesek, nem a Gonosznak, hanem a jó Istennek kellene átengednünk, épp annak okán, hogy ezeket is helyretéve, teljesen átengedhessük magunkat Urunk áldó kegyelmének.

Valahogy mindezen folyamatot talán ahhoz tudnám hasonlítani, mint amikor a kisgyermek egyedül szembe-sül valami ismeretlennel, megijed tőle, és szüleihez fut. Nem fut oda az ismeretlenhez és kérdi, hogy mit akar tőle, hanem visszafordul a biztos pont felé és onnan várja a segítséget. Persze, kíváncsi is a gyermek, viszont amikor baj van, mindig hazaszalad. Nekünk is ezt kellene tennünk. Amikor bajban érezzük magunkat, akkor nem különféle külsőségekben kellene a megnyugvást, a meg- és kielégülést keresnünk, hanem lelkünkben haza kellene térnünk Atyánkhoz és a Szentírás üzenetén keresztül, imádságban kérni Urunkat, segítsen meg, mutasson (ki)utat. Mindenható Istenünknel mindig otthon lehetünk, *Ő* mindig szeretettel fogad bennünket, bár néha fenyegetésnek, fejosásnak érezzük hozzánk szóló szavait, átokként éljük meg velünk közölt üzenetét, viszont ha már megérintette lelkünket pl. a lelkipásztor igehirdetése, egy elolvasott bibliai rész, egy imádság, akkor biztos, hogy az okkal történt és jelentése van életünkre nézve. Urunk mindig tudja, kinek-kinek mikor mire van szüksége, mikor van ideje a mosolynak és a komolyságnak, mikor van ideje a szigorúságnak és a kényeztetésnek. Meg kell nekünk is tanulnunk életünk során, hogy mikor kell fegyelmeznünk és mikor szeretettel ölelnünk, mikor kell határozottan kijelentnünk, s mikor békességgel engednünk. Nem könnyű mindig helyesen megítélni az adott helyzetet, sőt, nem könnyű annak esetleg helytelen megítélésének következményeit elviselni, elrendezni. Viszont attól függően, mikor avatjuk be a jó Istent életünk történéseibe, van lehetőségünk kivédeni a kérést, szükségtelen eseményeket.

Köszönjük Urunk, hogy Te soha nem hagysz bennünket magunkra, még akkor sem, ha mi épp úgy gondoljuk, hogy egyedül vagyunk gondjaink

kal. Köszönjük, hogy mindig lehetőséget adsz a megnyugvásra, a lelki felüdülésre és hogy szereteteink körében, a Te Benned vetett hittel éljük mindennapjainkat, erősödve és erősítve, szeretni és szeretve. Add Urunk, hogy mindig legyen elég hitünk, hogy tudatában legyünk annak, Te vagy az, Aki a legjobban tudja, mire van a leginkább szükségünk, még akkor is, ha mi épp ezt nem így ítéljük meg. Add, hogy lelki elégedettségünk erősebb legyen a fizikai, világi kielégüléseinknél, hogy lelki kincseink, szereteteink fontosab-

bak legyenek a földi kézzelfogható „boldogságoktól”, hiszen csak így lehetünk igazán, őszintén, hosszútávon egyre boldogabbak, gazdagabbak és Neked hűséges, kedves gyermekeid.

Az alábbiakban pedig hadd csatoljam annak az ifjúsági éneknek a szövegét, mely a mostani írásom alapjául szolgált:

*Ahol ott a Jézus, Ott bizton vagyok,
Mindenütt, hol ott van Ő, Tűnnek a bajok.
Bárhol, ahol Jézus nincs, Nincs öröm, se' fény,
Mindenütt, hol Ő van, Boldog vagyok én.*

*Ahol ott a Jézus, Nem leszel magad,
Ha mindenki elhagy is, Jézus hű marad.
Lakj a pusztaságba' bár, Elhagyott helyen,
Ahol ott a Jézus, Nincsen félelem.*

*Ahol ott a Jézus, Alszom édesen,
Bár vihar közelegjen is, S zúgjon vészesen,
Mert tudom, hogy hű keze Biztos oltalom,
Ahol Jézus ott van, Ott az otthonom.*

*Ahol ott a Jézus, Mindenütt, mindenütt,
Ahol ott a Jézus, Boldogság napja süt.*

Csoma Annamária

NŐK A BIBLIÁBAN - Mikál – Dávid király első felesége, Saul lánya

(1Sám 18, 25, 2 Sám 7)

Saul király egyre jobban bonyolódó élete során kerül Achinóamtól született, fiatalabbik lánya, Mikál, egy időre, a figyelem középpontjába. Dávid egyszerű pásztorfiúból lesz zenész Saul otthonában, s Mikál talán már ekkor felfigyel a szeretetreméltó fiúra, aki nemzeti hőssé válik Góliát megölése után. Az ünnepezt hóst nemcsak egész Júda és Izrael szereti, hanem, mint az később kiderül, Mikál is. Az egyszerűnek látszó történetet, amely végződhetett volna a király lánya és a nemzeti hős frigyével, bonyolítja az a komoly helyzet, mely szerint Saul tudatában van annak, hogy Dávid Isten áldását élvezi, míg Saul büntetés alatt van Isten iránti engedetlensége miatt. Felismeri, hogy Dávid felemelkedése a prófécia része, s ettől fogva elkezdődik a hatalmi harc Saul és Dávid között, amit maga Dávid sokáig fel sem ismer, hiszen Saul szereti és tiszteli, és sokkal később, amikor alkalma nyílik az idős férfi megölésére, nem áll bosszút, és megkegyelmez neki.

Saul féltékenysége abból az ünnepi éneklésből fakad, amelyet az asszonyok énekelnek egy filiszteusokkal folytatott győztes hadjárat után: „Megverte Saul az ő ezerét, és Dávid is az ő tízezerét.” Másnap dühtől vezérelve, dárdát hajít Dávid felé, amelytől a fiatal férfi kétszer is elhajolt. Ekkor Saul félni kezd Dávidtól, és ezredesi rangot adományoz neki, majd még több félelem fogja el, amikor azt látja, Dávidot nem vakítja el a dicsőség, hanem okosan tölti be küldetését.

Ekkor szövetséget akar kötni Dáviddal, az uralkodóházak leggyakoribb lépésével: feleségül akarja adni hozzá az idősebbik lányát Mérábot, azonban Dávid alázatáról tesz bizonyosságot, amikor szinte félve kérdezi meg, hogy kicsoda ő, hogy a király veje legyen? Ezután Mérábot máshoz adják feleségül, miközben Mikál, a fiatalabb leány beleszeret Dávidba. A Szentírás nem beszél arról, hogy szerelmét Dávid viszonzta volna. Amint azonban Saul tudomást szerez lánya érzelmeiről, ismét alkalmat lát arra, hogy Dávidot szövetségesévé tegye, bár nem a hatalom egyesítése szempontjából, hanem inkább az az elképzelés tartja fogva gondolatait, hogy ő maga nem törhet büntetlenül Dávid életére, de a filiszteusokkal folytatott háborúban Dávid bármikor elveszítheti életét.

Dávid ebből az ajánlatból nem tud kihátrálni, bár ismét szabadkozik, hogy még jegyajándékot sem tud adni a királynak, aki erre száz filiszteus előbőrét kéri ajándékkul. Dávid ekkor embereivel együtt elindul, s száz helyett kétszáz leölt filiszteus előbőrét hozza el Saulnak, s nem sokkal később megtartják a menyegzőt.

Saul e házasságkötéssel azt tervezte, hogy Dávidot így majd ellenőrzése alatt tarthatja, és saját lányát is majd akár kémkedésre is használhatja. Ám Mikál szerelme erős, és amikor választania kell apja és férje között, hűsége őt Dávidhoz köti. Ezért, amikor tudomást szereznek arról, hogy Saul éjjel, ágyában akarja megöletni Dávidot, Mikál

figyelmezteti a férjét, a Saul által küldött követeknek azt mondja, Dávid beteg, majd segít neki az ablakon keresztül megszökni. Dávid helyére az ágyba a házibálványt, az ún. theráfot és kecskeszörből készült párnát fektet, meghúsvítva így a merényletet. Később azt mondja, hogy Dávid kényszerítette a szökésben való segítségnyújtásra. Saul szemében így válik értéktelenné a lánya, akit ezután egy Pálti nevű férfihoz ad feleségül, figyelmen kívül hagyva, hogy Mikál első férje még nagyon is életben van.

A Szentírás nem tesz említést arról, Dávid hiányolta vagy szerette-e feleségét, annyi bizonyos, hogy Saul haláláig nem találkoznak újra. Sőt, időközben Dávid még kétszer megnősül, és Saul halála után évek telnek el, mire Dávid igényt tart arra, hogy Mikál visszakerüljön hozzá, miután meggyengült a népszerűsége, s csak Júda követte őt, ezért, hogy megerősítse a pozícióját a királyi trónon, egyesíteni akarta a két uralkodó házat. Mikál visszatérése Dávidhoz nem egyértelműen örömteli, hiszen Pálti, a második férje valóban

szerette őt, és sirva követi az asszonyt, míg nem ráparancsolnak, hogy térjen haza.

Ezután a Szentírás nem Mikál szerelméről, hanem Dávid iránti megvetéséről számol be. Amikor visszakerül a szövetség ládája Jeruzsálembe, Dávid levetkőzve (nem teljesen meztelenül, hanem királyhoz méltatlanul, alsóruhában) táncol és énekel, az asszony megtalta őt szívében. Hibát követ el abban, hogy férjét nem négy szemközt figyelmezteti, hanem az égő áldozat bemutatása, az embereknek való ételosztás után

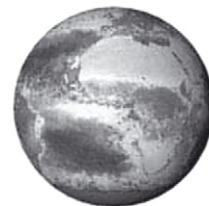
Dávid hazatér, Mikál pedig elébe siet, s haragjában méltatlannak nevezi Dávid viselkedését. Dávid ekkor azt válaszolja neki, hogy ő nagyobb király, mint Saul valaha volt, és számára fontosabb az alattvalói szeretete és Isten előtti öröme, mintsem a királyi méltóság külsőségeinek gyakorlása, ezzel emlékeztetve az asszonyt arra, hogy valójában miért is került vissza Dávid udvarába.

Ekkor végleg megromlik a viszonyuk, amelyet a Szentírás azzal a kijelentéssel érzékeltet, hogy ezért Mikálnak soha nem született gyermeke,

halála napjáig. Mikál egy tragikus sorsú asszony, akit az apja nem szeretett, csak sakkbábuként használta a hatalmi harcokban, s aki boldogtalansága miatt elveszíti azt a kevés figyelmet is, amelyet Dávidtól kapott, így még csak egy gyermek születése sem vigasztalhatta őt fájdalmában. Olyan asszony ő, aki egy (feltehetően) viszonzatlan szerelemre építette életét, majd a hatalmi harcok áldozataként tehetetlenül sodródik az eseményekkel, s keserű csalódása nyomja rá bélyegét további sorsára.

Györky Szilvia

VILÁGOLDAL

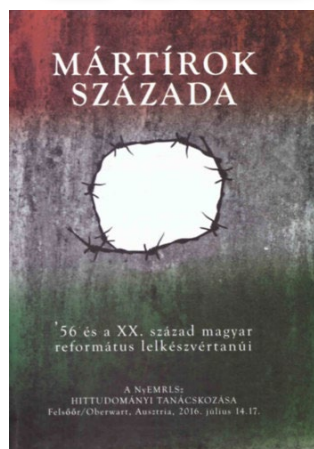

Hitről hívőknek

GONDOLATOK EGY NAGYVÁRADI KÖNYVBEMUTATÓ KAPCSÁN

Mártírok százada - '56 és a XX. század magyar református lelkészvértanúii címmel jelent meg a NYEMRLSZ kiadványa, Szerkesztette Bereczki András

Gyorshír: A XX. század magyar református lelkészvértanúiról szól a *Mártírok százada* című könyv, a várad-újvárosi templomban mutatták be. Tökés László EP-képviselő hirdetett Igét. A megjelenteket házigazdaként Sándor Lajos, az egyházközség lelkésze köszöntötte. (Forrás: Bihari Napló, Nagyvárad, 2017. október 16., XXVII. évf., 199. szám, 4. oldal) Jegyzetíró: Dr. Békefy Lajos

**Tisztelt Elnök Úr!
Kedves Albert Testvérem!**

Mind Neked, mind a NYEMRLSZ vezetőségének, tagjainak, s a szerkesztés felelős munkáját végző *Bereczki Andrásnak* őszinte köszönetemet és gratuláciomat kívánom átadni soraimmal azért, hogy éppen a reformáció 500-ban került sor a MÁRTÍROK SZÁZADA c. kötet partiumi bemutatására. A borítóról megtudhatjuk, hogy a Nyugat-Európai Magyar Református Lelkigondozói Szolgálatnak 2016-ban a Kairosz Kiadónál megjelent kiadványa valójában az az évi, Felsőőrön megtartott hittudományi tanácskozás anyagát adja közre 218 oldalon. Sajnálatosan még nem volt kezemben a könyv, így arra a cikkre támaszkodom, ami a Bihari Napló október 16-i számában jelent meg *Neumann Andrea* szerzői neve alatt.

Azért sajnálom, hogy még nem volt kezemben a kötet, mert akkor e levelem néhány utalásáról kiderülhetne, hogy az valójában szerepel a kiadványban. Ha ez így van, bár talán nem, akkor elnézésedet kérem, hogy igénybe veszem soraimmal drága idődet.

A témát illetően kétség nem férhet ahhoz, hogy mekkora jelentősége van minden ilyen jellegű tanulmánynak, írásnak, visszatekintésnek, gyűjteményes kötetnek.

Tisztelt Elnök Úr! Kedves Albert! Amikor a (közel)múltfeltárás még nagyon az elején tartott, és még sokan majdhogynem félték

megszólalni, lapunk, a PRESBITER sorozatot indított EMLÉKZETES PRESBITEREK címmel, illetve XX. SZÁZADI „GÁLYARAB” PRÉDIKÁTOROK címmel, s ezzel éveken át párhuzamosan a HÉT-KÖZNAPI HITVALLÓK sorozatot közöltük. Ezekből jó félszáz portré szolt a mögöttünk maradt század dicstelen és embertelen hatalmainak keresztyénüldözéséről,

és megrendítő helytállásokról presbiterek és lelkipásztorok részéről szerte a Kárpát-medencében. néhai DR. PAPP VILMOS tudós lelkipásztor testvérünk és szerkesztőbizottságunk tagja a lap újraindítása óta, hűségesen és alapos kutatásokkal, személyes tanúk felkeresésével, interjúkkal állított lelki értelemben kopjafákat testvéreinknek. Ezzel úttörő és példamutató munkát végzett.

Urunk, a történelem Ura úgy adta, hogy 1996-2002 között a Magyar Rádió Református Adásainak egyik szerkesztője voltam. Ez idő alatt, szerkesztői munkám megkezdése után nem sokkal, elsőként a rádiós egyházi adásban, majd az egyházi sajtóban került sor GULYÁS LAJOS levéli mártír-testvérünk megrázó mártírságának a feltárására, nyilvánosságra hozatalára. Győriként segítségemre volt ehhez

az, hogy az ,56 utáni megtorlásban a hitetlen hatalommal kollaboráló felsőszintű egyházi vezetés képmutató árulásáról lehullott a lepel azal, hogy Gulyás Lajos lányait, akik Győrben éltek, sikerült az adásban megszólaltatni. Ők teljesen érthetően a fájdalom szívszorításában és a kimondás, a nyilvánosságra hozatal talán még félelem árnyékolta visszafogottságában mondták el Édesapjuk történetéből azt, amit leginkább közlendőnek tartottak.

A kétrészes, közel 40 perces interjúban mellettük sikerült megszólaltatnom KÖVY ZSOLT lelképásztort, Gulyás Tiszteletes Úr egyházmegyei sorstársát, aki arról a lelkészértekezletről is beszámolt részletesen, ahol a levéltiszteletes Úr nagy bátorsággal és alázattal szólt a társadalmi és egyházi nehézségekről, nem bántó, hanem segítő indulattal. Akkoriban még ez is életveszélyes kockázattal járt.

Az adás után 2006-ig, tehát hat évet vártunk arra, hogy írásos formában is emlékoszlopot állíthattunk Gulyás Lajos mártírelkésznek, szintén Dr. Papp Vilmos emlékeztető lelki ébersége nyomán. Nem tudom, legalább utalás történt-e a könyvben erre az első ilyen jellegű, feltáró mély interjúra? Szerepel-e ez például abban a poszthumusz írásban, amit még halála előtt írt meg az általa többször is nagy tisztelettel körüljárt nemes felsőóri gyülekezetben tartott konferencia előtt? Hány beszélgetésünkben emlegette nagy kollegiális tisztelettel - ami ugyancsak elég ritka gesztus - *Dr. Gyenge Imre* Püspök Urat, az ,56 utáni nehéz évtizedek magyarságsegítő ausztriai református lelki előjáróját és magyarsággondozásban hűséges, odaadó feleségét, Edit Nénit.

Vagy történt-e utalás arra például, hogyan élte, élhette meg vitéz KOMÁROMY JÁNOS egykori lovasberényi lelképásztor az „osztályarúlonak” kiszabott megaláztatások, bányá-mélyek próbatételeit, amint erről szintén egyházi rádiós műsorunknak készíthettem interjút világhírű állatorvos professzor fiával, aki Zürichben vitte tovább szeretett Édesapja nevének tisztességét, a millennium idején elmondott visszaemlékezésében. Amit nekem elmondott, azt Dr. Papp Vilmos Testvérem kilenc évvel később, a Presbíter általa jegyzett rovatában írta meg (Presbíter, 2009. július-augusztus, 4. oldal, XVIII. évf. 4. szám). A Hétköznapi hitvallók sorozat igaz történeteiben főként parasztpresbíterek szinte hihetetlen történeteit és felejthetetlen portréit jegyezte le, örököltte meg „Vili Bátyánk”. 35 csattanós históriában érzékeltette: milyen furfanggal, hitbeli találékonysággal (Legyetek okosak, mint a kígyók!) jártak túl a pufajkás, állig fegyveres, hatalmuk öntetszélgesében szinte már magukat kifigurázó, a munkás-paraszti szövetséget megjelenítő, szövegekben és intézményesített keresztyénüldözésükben gátlástalan kérdereken az eklézsiát, gyülekezetet, Istenüket szerető hívő magyar reformátusaink. S akkor nem írtam még számos olyan interjúról, amit tegnapunk hitvalló hőseivel készítettem, *Dr. Csíha Kálmánnal*, *Tőkés Lászlóval*, akik püspöki tisztségük előtti töredelmeikről, meghurcoltatásaikról, a temesvári román sorsfordító napokról mondtak el adásunk hallgatóinak sok megrázó mozzanatot.

Kedves Albert Testvérem! Most talán elég lesz a fentebbi két kiemelkedő mártírsorsnak a megemlézése, illetve a feltárás körüli előmunkálatok számbavételéhez és a kép teljesebbé tételéhez e két utalás, valamint immáron református sajtó-, és rádiózástörténeti adat közlése.

Soraimmal mindössze arra kívántam utalni, hogy ilyen drámai és tanulságokkal teleírt történeteknél, sorsábrázolásoknál nagyon fontos törekedni a relatív teljességre, amint ezt Te is bizonyára így gondold. Ezek a sorsok, s maga a téma túl van az emberi szimpátiák vagy anti-

pátiák korlátain, ők az evangéliumi értelemben vett teljesség kategóriájában vannak már, amire, amennyire csak lehet a rész szerintiség földi keretei között, mindannyiunknak törekednünk kell. Ez az írástudók felelőssége. Ismerve Téged, merem hinni, hogy az új és tiszteletre méltó kötet szerzői, szerkesztői is hasonlóképpen vélekednek. Tehát bizom abban, hogy időileg elsődlegesként a Presbíter számos cikke, a Magyar Rádió Református Adásainak jó néhány mély interjúja, Dr. Papp Vilmos Testvérem számos írása, valamint anyagaim is érdemesülnek a kortanúskodás dokumentumai közé kerülni, s fellelők könyvetekben.

Amint a könyvet a Presbíter szerkesztősége megkapja, mi is készsággal írunk róla, a fentebbi szempontok figyelembevételével is.

Testvéri áldáskívánással, földid, *Dr. Békefy-Röhrig Klaudia* lelkész, feleségem nevében is, akinek Édesapja, *Röhrig G. Gyula* Tiszteletes Úr a Te Édesapáddal, *Békássy Zoltán* Tiszteletes Úrral együtt évtizedeken át rőtta egykori kolozsvári református teológusként egymást is bátorítva a szerbiai, majd jugoszláviai Vajdaság poros útjait, s a lelkek Krisztus evangéliumától felüldített mezőit, mindhalálig kitarva tudományban és többnyelvűségben a végeken még inkább embert próbáló szolgálatban - igen, az Ő emlékükkkel szívünkben kívánunk áldást a könyvre, súlyos, de nem hiábavaló tanulságainak számbavételére sokak szívében, valamint a NYEMRLSZ értékese, integráló szolgálatára,

nagyrabecsüléssel, s várom megtisztelő válaszodat,

Dr. Békefy Lajos Ph.D., református lelképásztor, szociáletikus, felelős szerkesztő

BIBLIA OLVASÓ

v e z é k f o n a l

1.	P.	Ez 32	Kol 1, 9–23
2.	Sz.	Ez 33, 1–20	Kol 1,24–29
3.	V.	Ez 33,21–33	Kol 2, 1–7
4.	H.	Ez 34, 1–10	Kol 2, 8–15
5.	K.	Ez 34,11–31	Kol 2,16–23
6.	Sz.	Ez 35	Kol 3, 1–4
7.	Cs.	Ez 36	Kol 3, 5–11
8.	P.	Ez 37	Kol 3,12–17
9.	Sz.	Ez 38	Kol 3,18–4,1
10.	V.	Ez 39	Kol 4, 2–18
11.	H.	Ez 40, 1–47	Jakab 1,1–8
12.	K.	Ez 40,48–41,26	Jak 1, 9–18
13.	Sz.	Ez 42	Jak 1,19–27
14.	Cs.	Ez 43, 1–12	Jak 2, 1–13
15.	P.	Ez 43,13–27	Jak 2,14–26
16.	Sz.	Ez 44	Jak 3, 1–12
17.	V.	Ez 45, 1–12	Jak 3,13–18
18.	H.	Ez 45,13–25	Jak 4, 1–10
19.	K.	Ez 46, 1–15	Jak 4,11–12
20.	Sz.	Ez 46,16–24	Jak 4,13–17
21.	Cs.	Ez 47, 1–12	Jak 5, 1–6
22.	P.	Ez 47,13–23	Jak 5, 7–12
23.	Sz.	Ez 48	Jak 5,13–20
24.	V.	1Móz 1,1–19	Máté 1,1–17
25.	H.	1Móz 1,20–25	Mt 1,18–25
26.	K.	1Móz 1,26–2,4a	Mt 2, 1–12
27.	Sz.	1Móz 2,4b–25	Mt 2,13–18
28.	Cs.	1Móz 3, 1–13	Mt 2,19–23
29.	P.	1Móz 3,14–24	Mt 3, 1–12
30.	Sz.	1Móz 4, 1–8	Mt 3,13–17
31.	V.	1Móz 4, 9–15	Mt 4, 1–11

GYÜLEKEZETEINK életéből

„Csak hitből születhetnek hitbeli válaszok” - Presbiteri találkozó volt a zempléni egyházmegyében

Ötvenhét presbiter – lelkipásztorokkal és helyiekkel összesen közel nyolcvan jelenlévő – vett részt a zempléni egyházmegye Presbiteri találkozásán 2017. október 8-án Kiskövesden. A helyi kultúrházban tartott alkalom célja a hitben való elmélyülés, a presbiteri identitás erősítése és a közösségépítés volt.

A találkozó résztvevőit Tóth Géza kiskövesdi gondnok és Kendi Csaba zempléni esperes köszöntötte. A presbiterok először közös bibliatanulmányozást tartottak Langschadl István kiskövesdi lelkipásztor vezetésével. János harmadik levelét olvasták mondatról mondatra. Az elemzés a Jubileumi kommentárban olvasható Vályi Nagy Ervin-féle magyarázatot használta vezérfonalként. Bár a bibliatanulmányozás ritkán alkalmazott műfaj, talán nagyobb fokú és aktívabb elmélyülést is igényel, mégsem volt unalmas az ige melletti elcsendesedés. Egyrészt maga a levél nagyon izgalmas, másrészt az igemagyarázatot követhetőbbé tette a Preziben készített prezentáció.

János levélének tanulságait hat csoportra bontva beszéltek meg a presbiterok. Szó volt a presbiteri identitásról, az egyházon belüli konfliktuskezelésről, a gyülekezetekben való pozitív szemléletről, illetve arról, hogy egyházközségeink inkább szeretetközösségként vagy szervezetként működnek. Végül a csoportok egy-egy rövid imádságot írtak, amelyeket alálkozó résztvevői imaközösségben vittek az Úr elé.

Ezt követően a kiséresi Blanár lelkész házaspár A gyülekezet Isten családja címmel tartott műhelymunkát. A presbiterok Blanár Gabriella lelkész nő felvezetésével sorba vették a családi szerepeket és jellemvonásaikat. Majd ezt összevetették a gyülekezeti tisztségekkel, szolgálati területekkel. Ki és milyen legyen a gyülekezetben az apa, az anya, a gyerekek, a nagyszülők, a testvérek, a közeli és távolabbi rokonok? A csoportos megbeszélés után a tanulságokat és az üzenetet Blanár Erik lelkipásztor fogalmazta meg röviden. A műhelymunka könnyed és friss volt, bizonyonnal hozzájárult ahhoz, hogy Istennek tetszőbb módon gondolkodjunk gyülekezezeinkről.

Végül egy fontos és sürgető témában rövid kerekasztal-beszélgetés következett. Kendi Csaba esperes, Blanár Erik espereshelyettes és Kiss Miklós lelkipásztor a Változó egyház-finanszírozásról beszéltek. Komolyan felmerült ugyanis, hogy változás állhat be az egyház-finanszírozás eddigi rendjé-

ben, amely érintheti a lelkipásztorok fizetését is. A hallgatóság a bátor felvetés és az őszinte szavak miatt nagy érdeklődéssel figyelt. Mivel megérintő zárszót mondott, megkértük Kendi Csabát, hogy idézze fel szavait. Az esperes készségesen felelt megkeresésünkre. „Most kegyelmi időben vagyunk: kérünk és tennünk kell, hogy hitünk megerősödjön. Tehát nem elsősorban az egyház-finanszírozásról kell beszélnünk. Mert csak hitből születhetnek hitbeli válaszok az ilyen gyakorlatias kérdésekre is. Ugyanakkor az alkalmakat áron is meg kell venni.”

Éppen amikor érezni lehetett, hogy hosszúra nyúlna az alkalom, jó volt hallani Nemes Ruzsena hangját. Mivel a kiskövesdi Nőszövetség szervezete, a szövetség vezetője hívta meg a jelenlévőket a szeretetvendégségbe. A kiskövesdi asszonyok finomságai mellett – újra és sokadszor – ízletes estebédet készített a nagykövesdi Korona étterem.

Tanulságos volt megállapítani, hogy még a tavalyi találkozáshoz képest is mennyivel több presbiter nő volt jelen. Ez egyszerre hálára, de kérésre is indítja az imádkozó lelkeket. Egyre látványosabban hiányoznak az elkötelezett férfiak gyülekezezeink szolgálói és tisztségviselői közül.

Kiss Miklós az együttlét másnapján – szép református kifejezéssel – hasznosnak nevezte a találkozót, bár hangsúlyozta, hogy igyekezni kell begyűjteni a presbiteri visszajelzéseket. Kitért még az alkalmazkodás szükségességére is. Egy tanulmányt idézve elmondta, a mai emberek átlagosan hat percet tudnak figyelni szóbeli előadásokra. „Ennyi időt kapunk. Ezért Istentől kell kérni, hogy mindig a lényegest mondhasuk.” Blanár Eriket is kérdeztük, aki szintén elégedetten nyilatkozott. Nagyon tetszett neki a bibliatanulmányozás. Sze-

rinte a találkozóra elkötelezett és hitben járó presbiterek jöttek, fogyasztható volt számukra a lelki tartalom.

Amikor úgy tűnt, hogy csendben elszéled a társaság, és ki-ki otthonába tér, néhány presbiter és lelkész éppen akkor kezdett látványos készülődésbe. Mint kiderült, közös focizás-

ra indultak. Vasárnap esténként már három hete ez a programjuk. Most focizás, közösség, beszélgetés. Egyszer, valamilyen talán majd egy férfikör. Hogy ne hiányozzanak az elkötelezett férfiak gyülekezeteinkből.

Reformata, Langschadl István

REFORMARATON 500 ROZSNYÓN

2017.október 11-én érkezett meg Rozsnyóra az a csapat, amelyik Wittenberg híres és vívódó teológusának a 95 tété-

lét hozta el közösségünk számára. Nt. Bardócz Csaba, a projekt kivitelezője elmondta a megjelent közösség előtt a reformáció tiszta és őszinte üzenetét, majd a gyülekezet lelkésze és gondnoka a két templom ajtó közé elhelyezte a díszes ajándékot. Reméljük, hogy ezek a Luther Márton által megfogalmazott tételek nemcsak díszként fognak funkcionálni, hanem protestáns értékeinket közvetítik a rozsnyói reformátusok felé. Egyedül Istené a dicsőség!

Dr. Buza Zsolt, lelkész

„Jöjjetek örvendezzetek...”

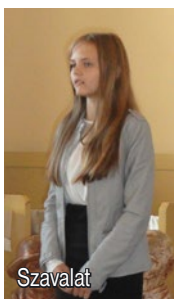
2017. október 1-jén ünnepelte a barsbesei gyülekezet a reformáció 500. évfordulóját.

Dukon András lelkész

Kassai Gyula esperes

Szavalfát

Dukon András, a gyülekezet lelkésze zsoltárverssel köszöntötte az ünneplő sereget: „Jöjjetek, örvendezzünk az Úrnak, ujjongjunk szabadító Istenünknek. Járuljunk eléje magasztalással, vigadjunk előtte zsoltárokkal.” (95:1-2)

Isten Igéjét és annak üzenetét Rúth 1:6 alapján **Kassai Gyula**, a barsi egyházmegye esperese tolmácsolta. Naomi a tragédiákat követően elindult haza, s a hívó szó nem embertől jött, de Istentől. Isten szólt 500 évvel ezelőtt is, hitvalló őseink

Énekkar

nem emberi szóra keltek fel. Isten erőnk felett nem próbál meg minket, de gyarapítani akar bennünket!

Az úrasztalától a történelmi visszatekintést a helyi lelkész ismertette, rámutatva arra is, hogy nemcsak a reformáció 500. évfordulója van, de méltó emlékezni a debreceni zsinat 450. és a galántai zsinat 425. évfordulójára is, amikor is elfogadták a II. Helvét Hitvallást és a Heidelbergi Kátét hitvallásként, illetve megerősítették annak elfogadását.

Lukátsi Vilmától a Wittenberg c. versét **Kálnay Csenge** osztotta meg velünk.

Díszmeggy fa ültetése

Az emléktábla leleplezése a jelen levő lelkészek közül a rangidős lelkészekre volt bízva, **Kiss Ilona** és **Nátek Sándor**

nyugalmazott lelkészekre.

Az emléktábla alá egy-egy szalagot helyeztek el a jelen levő gyülekezetek képviselői, nevezetesen a pozbai, barsbaracscai és az újlóti gyülekezet gondnokai.

Az ünnepnapot énekszóval a besei-pozbai vegyeskórus tette emlékezetesebbé.

Az istentiszteletet követően a templom mellé el lett ültetve

a reformáció fája, mely egy díszmeggy fa.

A himnusz eléneklése után szeretetvendégségre várták az ünneplő gyülekezetet. Ezúton is köszönetet mondunk a szervezőknek, a gyülekezet előjáróinak, mindazoknak, akik hozzájárultak ahhoz, hogy együtt ünnepelhesen négy gyülekezet.

Sándor Veronika
fotó: Mente Róbert

KETTŐS ÖRÖMÜNNEP ÚJLÓTON

2017. október 15-én kettős örömnünnepre hívogatott az újlóti harangszó. Megünneplésre került a reformáció 500., valamint Isten hajlékának 135. évfordulója.

Igei köszöntővel a helyi lelkész, **Sándor Veronika** üdvözölte az ünneplő sereget: „Az igaz ember pedig hitből él.” (Róm. 1:17)

A világi köszöntést és üdvözlést **Papp Sándor** gondnok úr végezte.

Az Ef. 2:1-10 igeszakaszt **Kassai Gyula** ismertette, majd ünnepi alkalmunkat imádságban vitte az Úr elé.

Az ígéhirdetés szolgálatát **Fazekas László** püspök úr végezte Ef. 2:8 alapján, feltéve a kérdést, hogy mi kiben hiszünk és mit hiszünk, milyen értékeink vannak, mit jelent ma számunkra a reformáció. Úgy vélem, ezekre a kérdésekre mindnyájunknak válaszokat kellene adnunk. Választ kell keresnünk arra nézve is, hogy hol szorul a mi életünk reformációra. A Szentírás naponkénti olvasása által megpróbálhatjuk kikutatni, mit kíván tőlünk Isten.

A hirdetésekben **Nagy Attila** presbiter úr mondott köszönetet többek között kiemelt vendégeinknek, hogy megtisztelték alkalmunkat. Emellett szeretettel fogadták a gyülekezet ajándékát, egy porcelán poharat, a hölgyek díszbe öltözött vörös rózsával, melyre rá volt égetve az újlóti gyülekezet logója, ami külön a reformáció 500. évfordulójára készült.

A logón megtalálható a **wittenbergi vártemplom körvonala**, melynek kapujára Luther Márton 500 éve kitűzte 95 tételelét.

Az egyik tornyában a **Luther-rózsa** van, mely Luther Márton személyes jele volt. Vitairatait, okmányait és leveleit Luther ezzel hitelesítette. Ötszirmú rózsza közepén szív volt látható, abban egy kereszt. A Luther-rózsa jelentésére had idézzek egy magyarzó kis versikét, mely így szól: „Rózsákon jár Krisztus híve, Ha keresztet hordoz szíve.”

A vártemplom másik tornyában megtalálható a másik szimbólum, a **Kálvin-csillag**. A kereszténység egyetemes szimbólumaként használt kereszt helyett, amely Jézus golgotai kereszthalála általi megváltásra utal, a magyar reformátusok körében a csillag lett a legelterjedtebb jelkép.

A vártemplom körvonalazódó fala lent könyv formába fut össze, ami a Szentírásra mutat, hiszen a reformátorok egyik tanítása alapján azt hirdetjük: **Sola scriptura**, ami azt jelenti, hogy egyedül a Szentírás elve szerint, vagyis a Biblia Istennek az egyedüli ihletett és hiteles szava, a keresztény tanítás egyetlen forrása.

A **gálya** az ellenreformáció idejére utal. A protestáns egyházak életében a próbatétel éve (1670-es évek) voltak a gályarabság éve.

A gálya alatt pedig ott van egy **kéz**, Isten megtartó kezét, gondviselését szimbolizálva.

Végül köszönet volt mondva a helyi lelkésznek és gondnoknak egyaránt, tudva, hogy rengeteget fáradoztak az ünnepeért, hiszen a felkészülések már januártól kezdetét vették.

Folytatva az ünnepi alkalmat, a barsi egyházmegye gondnokának lánya, **Kiss Éva** mondott szavakat. Túrmezei Erzsébet: Nem tehetett másképp! c. versét osztotta meg az ünneplő gyülekezettel.

Az emléktábla leleplezését a szószékről Fazekas László püspök úr végezte. Beszédet Mt. 5:13-16 alapján az úrasztalától Kassai Gyula esperes úr tartott, aki egyben egy áldást is kért az ünneplő seregre. Elmondta, sok minden külsőségnek tűnhet, az ünnepre készített saját logó, a porcelán poharak, az emléktábla, de mégis, ezek kifejezik hitünket. „A reformációhoz akkor leszünk hűek, ha életünket hozzáigazítjuk Jézus Krisztushoz, Isten Fiához, az evangéliumhoz.” Ugyanakkor azt is elmondta, hogy „tisztelet jár a ma élőknek a helytállásért.”

Áldáskívánása Jer. 32:28 alapján hangzott el: „visszahozom őket erre a helyre, és gondom lesz rá, hogy biztonságban éljenek.”

Az emléktábla szövegét Sándor Veronika, helyi lelkész ismertette. A márványtábla emléket állított nem csak a reformáció 500. évfordulójának, de a templom 135. évfordulóját is hirdeti, rajta az újlóti gyülekezetre vonatkozóan a reformáció terjesztői valamint a templomépitők nevei. Az első sor pedig az Igét hirdeti, miszerint „Álljatok meg a hitben.” (1Kor. 16:13) SDG

A helyi gyülekezet **Remény** nevű énekkara a gyermekekkel együtt énekszóval tett tanúbizonyságot Isten nagyságáról. Szállt az ének Szeretem örökké, valamint Te erőt adsz. A gyermekek nagyon örültek Papp Attila és neje ajándékának, Lu-

ther Márton playmobil-nak. Az énekkar tagjai örömmel vették át a porcelán poharat, amit a hölgyek rózsza kíséretében fogadhattak.

A történelmi visszatekintést **Papp Attila** gyülekezeti tag tartotta, aki egyébként **néhai Kocsi János** templom-építő gondnok fiúszépunokája.

Áttekintésben igyekezett rámutatni arra, hogy nem volt egyszerű eleink élete, gyakran nélkülözés és küzdelmek árán tudták csak gyakorolni vallásukat. „A Jóistenbe vett hitüket azonban nem veszítették, így a gyülekezet az Úr kegyelméből minden nehézség után talpra tudott állni, gyarapodni tudott lelkiekben és anyagiakban egyaránt. Ebből okulva mi se csüggedjünk a nehéz időkben, bizzunk abban, hogy az Úristen megtart minket hitünkben, és mindnyájunkat gyarapít lelkiekben, ahogy tette ezt az elmúlt évszázadok során.”

Miután a kézfogásnál a gyülekezet kislányai igekártyával ajándékozták meg az ünneplőket, a templomkertben folytatódott tovább az ünnepség.

Elültetésre került a reformáció fája, egy cédrusfa, ami előtt egy fehér márványkövön egy fekete márványtábla hirdeti e fa mivoltát a következő igeverssel: „Az igaz virágzik, mint a pálmafa, növekedik, mint a cédrus a Libanonon.” (Zsolt. 92:13) Beszédet **Sugár Tamás**, nagyigmándi lelkész mondott, mivel hajdan a templom alapköve néhai Szentkúti Kiss Károly lelkésze alatt lett elhelyezve, aki Nagyigmádon fejezte be lelkési szolgálatait s ott is lett örök nyugalomba helyezve. A Magyarországról érkezett lelkész elmondta, hogy a reformáció fája az egység fája, ami egyben az életet is szimbolizálja.

A beszéd elhangzása után **Konkoly Viktória** elénekelt a magyarok világhimnuszát.

Ezt követően a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház főgondnoka, az egyházmegyei-, a nagyigmándi gyülekezet, a pozbai gyülekezet-, valamint az újlóti gyülekezet gondnokai az egység nevében elültették a reformáció fáját.

Végül a megemlékező sereg tiszteletét leróva állt meg néhai Kocsi János gondnok úr sírjánál, hogy megemlékezzen egykori templomépítő gondnokának szolgálataira.

A sírnál a liturgiát Sándor Veronika lelkész nő végezte.

Hangzott az Ige: „Hálát adok a Krisztus Jézusnak, a mi Urunknak, aki megerősített engem, mert megbízhatónak tartott, amikor szolgálatra rendelt.” (1Tim. 1:12)

Elhangzott, hogy amikor Isten szolgálatba állította néhai Kocsi János gondnokot, aki egyébként a jelenlegi gondnok ükapja, nem kis feladattal bízta őt meg. A gyülekezettel kar-

öltve 1882. márciusában lett letéve a templom alapköve, s még ugyanezen esztendő szeptemberében sor került a templom felszentelésére. Oroszlánrészt kellett vállalnia a munkálatokban az akkori gondnoknak, főként, hogy ez időben lelkészváltásra is sor került; s az akkori lélekszámot tekintve sem voltak sokkal többen a gyülekezetben mint ma, hiszen 185 lélekszámról tudunk. Példaértékű ez az összefogás. Páratlan elszántságnak, akaratságnak és odaszánásnak kellett lennie az akkori előjáróban, gyülekezeti tagokban. Utóda, Papp Sándor ükunokája átvéve a stafétát gondnok-utód is lett. Méltón gondolozza a ráhagyott hagyatékot, templomi szolgálataival Isten országának épülését szorgalmazza.

Néhai Kocsi János gondnok úr ükunokája, Papp Sándor jelenlegi gondnok átvette az emléklapot, ami elődje emlékének tiszteletére lett készítve.

Miután egy néma perccel adózott az összegyülekezett sereg néhai Kocsi János gondnok emlékének, meg lett vallva az egyetemes keresztyén egyház

hitvallása, az apostoli hitvallás.

A hitet erősítve a 90. zsoltár első verse, mint a református magyarság néphimnuszja volt elénekelve.

Miután a gyülekezet gondnokai elhelyezték a megemlékezés és a kegyelet koszorúját, áldáskívánással ért véget a megemlékezés.

A lélek felüdülése után a test táplálása következett. A kultúrházban **Révész Csilla**, sárói lelkész nő kérte el az Úr áldását, elénekelve a székely asztali áldást. Külön köszönet jár neki az éles, szép képek készítéséért.

A kultúrházban a finom levest követően svédasztalokhoz járulhattak mindazok, akik együtt ünnepeltek és örültek az újlóti gyülekezet tagjaival.

Mideközben régi könyvek kiállítását tekinthették meg a vendégek; s az ebéd alatt ifjúsági keresztyén énekek hallgatása közben a helyi gyülekezet fényképei kerültek kivetítésre.

Ezen az ünnepségen jelen voltak a regionális televízió munkatársai is, akik felvételt készítettek az ünnepi eseményről. A film később egy időkapuszalába kerül, mely a következő száz évre lesz eltéve, azaz Isten kegyelméből a reformáció 600. évfordulóján lesz felnyitva.

Szeretettel mondunk köszönetet gyülekezetünk tagjainak az egész éves szolgálataikért, amit a reformáció 500. évfordulójának alkalmára végeztek. Ennek tiszteletére lett lerakva a térkő, lett felújítva a két temetőkapu, tujfák lettek elültetve, az énektáblára új számok lettek készítve. Be lett festve a parókia kerítése és kapuja, a virágos kertek fel lettek újítva, egy külső-ajtó és két ablak lett betéve, a garázs le lett hőszigetelve és be lett festve. Ugyancsak köszönjük a templom teljes nagytakarítását is és a gyönyörű ikebanákat az úrasztalán, a szószéken és a férfiak oldalán az első padon.

Szeretettel köszönjük az ünnepnap szolgálatokat, segítséget mind a férfi- mind az asszonytestvérek szorgalmát a szeretetvendégség és a kultúrház előkészítését.

Végül, de nem utolsó sorban, szívből jövő hálaadással mondunk köszönetet Istennek, amiért kegyelme megengedte, hogy átélhessük a jubileumi évfordulót, terveinket megáldotta, s mindemellett az októberi hónap legszebb időjárását erre a napra ajándékozta. Legyen áldott mindezekért az Úr! Soli Deo Gloria!

Sándor Veronika
fotó: Révész Csilla

Két bizonyágtétel a rozsnói református templomban.

A Rozsnói Református Egyházköz-
ség 2017.október 15-én fogadta a Szat-
márnémeti Református Egyházmege
Lelkészkórusát.

Az istentiszteleten jelen sorok írója
köszöntötte a partiumi vendégeket és a
gyülekezet tagjait, aki a Zsolt 78 alapján
és imádságában utalt az őszövetségi nép
Úr általi reformációjára.

A prédikáció közös bizonyágtétel-
ként hangzott. Először a Rozsnói Re-

aldásait. A Szatmári Református Egy-
házmege Lelkipásztor kórusa, Higyed
Gyöngyi karnagy vezetésével számtalan
ismert énekeskönyvi zsolttárt (50,81,99)
és dicséretet hozott közénk. Közösen
énekeltük a Halleluja-énekeskönyv min-
denesét: Az Úr csodásan működik kez-
detű éneket.

Felcsendült az egykori ősi magyar
imádság a -Boldogasszony anyánk-, va-
lamint nemzetünk imádsága: „Isten

det. Vendégeink részéről, Nt. Higyed
János Máttyás, Szatmárnémeti-Kültelki
Református Egyházközség lelkipászto-
ra, megköszönte a rozsnói szolgálat le-
hetőségét, és egy csodálatos korondi
vázával ajándékozta meg a rozsnói
gyülekezetet.

Igével-Zsoltárral-
Dicsérettel-Istenes-népénekkel-Imával-
Népdallal-Himnuszokkal füzérbe font
zenés istentisztelet nagy élmény volt
mindenki számára, aki betért templo-
munkba.

Isten áldása kísérje életünket, hogy
református hitbeli gyökereinket a Felvi-
déken és a Partiumban is tiszta szívvel
megtartsuk és bátran hirdessük a követ-
kező nemzedéknek az áldásként elhang-
zott páli üzenetet szívünkbe vésvé: „A
Krisztus beszéde lakjék bennetek gaz-
dagon úgy, hogy tanítsátok egymást tel-
jes bölcsességgel, és intsétek egymást
zsolttárokkal, dicséretekkel, lelki éne-
kekkel; hálaadással énekeljétek szívetek-
ben az Istennek.” Áldott legyen az Úr,

formátus Egyházközség Alapiskolájá-
nak növendékei tettek bizonyágot
hitükről és vallottak az aradi vértanúk
kitartásáról. Havran Dániel igecsokra,
Varga Fábián és Korintus Sára történel-
mi felidézése, Juhász Gyula Vértanúink
című verse Varga Dávid, Timár Zoltán
Botond, Várady Eszter és Havran Tamás
tolmácsolásában megörökítette az
1848/49-es forradalmi pillanatot és an-
nak tanúságát. Badin Szilárd hegedű
szólója, Várady Eszter, Badin Flóra és
Veres Saskia citerakisérete, valamint
Uliéný Lucia és Baffy Anna keresztyén
ifjúsági duettje a kesergő és a reményke-
dő magyarok fohászait hozta közelebb.

Ezután partiumi vendégeink tették
emlékezetessé számunkra a reformáció

áldd meg a magyart, jókedvvel bősé-
gel.” Végül Kánya Réka, IX. osztályos
református gimnazista tolmácsolásában
meghallgathattuk a Lányomok című
bibliai tematikájú Isten-ember párbeszé-

aki megengedte, hogy a reformáció 500.
évfordulója alkalmából ilyen gazdagsá-
got készített nekünk.

*Dr. Buza Zsolt
lelkipásztor*

Emléktábla-avatás Nagygéresben

A nagygéresi református gyülekezet 2017.
október 8-án ünnepélyes keretek között emlé-
kezett meg néhai lelkipásztoráról, Gööz Ferenc-
ről, aki 1936-1978 között vált a környék refor-
mátusságának meghatározó alakjává.

Gööz Ferenc 1909. május 2-án született
Munkácson, de gyermekkorát a Losonc melletti
Gácson töltötte, majd Losoncon, a Kármány
József Gimnáziumban érettségizett és itt vé-
gezte a teológiai tanulmányait is. Lelkipásztori

szolgálatát Bánócon kezdte meg, majd segéd-
lelkészként szolgált Szilícén és Hanván, mielőtt
Magda Sándor püspök magához vette káplán-
ként, az akkor Nagykaposon székelő püspöki
hivatalba. Itt ismerkedett meg Mokcsay Jolán-

nal, későbbi feleségével. Feleségét rövid, hét éves házasság után elveszítette, és három árván maradt gyermekét hat éven keresztül egyedül nevelte, mielőtt újránősült, s négy gyermeket nevelt közösen a családdal.

Pályázat útján megnyerte és 1936-ban elvállalta a nagygyéresi református gyülekezet lelképásztornak tisztjét. 1944 és 1948 között a Kelet-kassai Egyházmegye esperese volt. Felfelé ívelő pályáját az ötvenes évek keréketörték, espereshelyettesi posztjától megfosztották. Egyházi beszédeit ellenőrizték, írásait, verseit nem közzétek. Visszavonultságában sűrű leve-

lezést folytatott Haragi Lászlóval (USA), Hana Ponickával, a Charta 77 aláírójával, amiért sok zaklatásnak volt kitéve. Versei mondandóját három témakörbe foglalhatjuk össze: szerelem, hazaszeretet, valamint az élet, becsület, tisztes-

ség. Nyugdíjas éveit Kassán töltötte, ahol 1980. április 25-én szólította magához az Úr.

Gööz Ferenc emlékére rendezett ünnepi alkalmat Kása Melinda igeolvasása és köszöntője nyitotta meg a 2Mózes 13,9. 14. versei alapján, melyben hangsúlyozta a hitvalló ősökre való emlékezés fontosságát a jelenkorban élők hitbéli épülése és Isten iránti hűsége érdeké-

ben. Ezután Géresi Róbert püspökhelyettes ünnepi beszédét a néhai lelképásztornak egyik versének szavala hangzott el, Papp Ferdinánd előadásában, ill. Jesztrebi Sztella felolvasva Gööz Ferenc fohaszát, amelyet október 6-ra írt. A felszólalók sorát a néhai lelképásztornak fia, Gööz László zárta, aki beszédében köszönetet mondott mindazokért az áldott pillanatokért és összefogásért, melyek ezt az emlékezést lehetővé tették, majd átadta a helyi lelképásztornak édesapja, néhai Gööz Ferenc életrajzának bekötött másolatát, a nagygyéresi gyülekezet könyvtára számára. A jelenlevő gyülekezet és a néhai lelképásztornak családja meghatóan adtak hálát Istennek ezért az áldott emlékezésért.

A népes gyülekezet örömmel volt tanúja az emléktábla leleplezésének, amelyet Gööz Ferenc leszármazottai végeztek el, majd a szeretetvendégség során megtekinthették a Zempléni Egyházmegye által a reformáció 500. évfordulójára készített vándorkiállítását.

Mindezt legyen Istené a dicsőség.

Györky Szilvia

A reformáció 500. évfordulójának megünneplése Nagyodon

2017. október 28-án, szombaton ünnepezték Nagyodon a reformáció 500. évfordulóját.

Az ünnepre készülve a gyülekezet a református magyarság néphimnuszát, a 90. zsoltár első versét énekelte.

Pásztori Attila, a helyi lelkész 2Móz. 1-17 igeszakaszából ismertette Isten szavát, a gyülekezet pedig fennhangon Isten színe elé vitte bűnvalló imáját.

A szószéki szolgálatot **Kassai Gyula** esperes végezte. Igehirdetése Ez. 11:19-20 igeversekre volt felépítve. Hangsúlyozta, választ kell keresni arra, hogy mire hívott el minket Isten, mit jelent számunkra reformátusnak lenni, s valóban erős-e a mi református hitünk. Isten döntés elé állít minket, s nekünk hitvallást kell tennünk Isten és emberek előtt. Ez fárasztó lehet, ha nem Isten Igéjére figyelünk. Isten az, aki vezet és megtart minket, és az Ő Igéje örökre megmarad. „Az Ige az, ami hússzív teszi a kőszívet.”

Az emléktábla leleplezése előtt a helyi lelkész mondott beszédet, kiemelve, hogy emléktáblát hátrahagyni a hívők számára öröm. Miután felolvasa a 2Krn. 3:1-6 igeszakaszt a Szentírásból, elmondta, „az örök élet szívünkben való hordozásával tettük meg a leleplezést”.

Nagyod gyülekezet két gondnoka

leplezte le az emléktáblát, vallva, hogy „nem maga a kő a lényeg, hanem annak üzenete”.

Ezt követően a jelenlevők hozzájárulhattak a kegyelem asztalához. Az úrvacsorai jegyeket a helyi lelkész **Pásztori Márta** garamszentgyörgyi lelkésszel osztotta ki.

Az ünnepi alkalom a templom előtt tovább folytatódott a reformáció fájának elültetésével, mely egy tölgyfa volt. Ezt két szavalt előzte meg, az első Vojtkó Páltól a Luther c. vers volt, a másik pedig Sántha Károlytól a Hálaadás a reformációért c. verse.

A nemzeti imádságot, a Himnuszt követően szeretetvendégségre hívták a jelenlevőket, amiért köszönet jár a gyülekezet szorgalmas tagjainak.

Legyen Istené a dicsőség ezért az ünnepi alkalomért is.

Sándor Veronika, fotó: Mente Róbert

Köszöntő

Az Alsómihályi Egyházközség életében mindig kedves pillanat, amikor időseinket köszöntjük, kerek évfordulójukon. 2017. október 22-én gyülekezetünkben Jánosik Zoltán felé

hangzott el a buzdítás Igéje 80. születésnapja alkalmából. Jánosik Zoltán gyülekezetünknek sok éven keresztül volt hűséges presbitere, majd hajlott kora, de még inkább, megromlott egészsége miatt, saját kérésére pót-presbiteri tisztségbe került. Élete során több komoly veszteség érte, ennek ellenére, hitét nem veszítette el, hanem tovább bizakodott az Úrban, aki idős korára békességgel és szerető családi körrel áldotta meg. Születésnapja alkalmából Györky Szilvia lelképásztornak köszöntötte őt a 2Tim 3:14 alapján: „*De te maradj meg azokban, amiket tanultál és amik reád bíztak, tudván kitől tanultad,*” majd a gyülekezet gondnoka, Tarbaj Igor átadta az ünnepeletnek a gyülekezet szerény ajándékát.

Az ünnepeletnek e lap hasábjairól is Isten áldását kérjük további életére és szolgálatára.

Györky Sz.

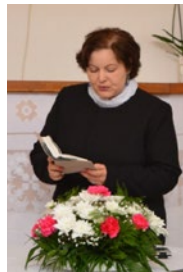
Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete Asszonykörök találkozója Mikóházán

A Mikóházi Református Egyházközség (Magyarország) szervezésében került sor 2017. október 15-én a helyi református templomban a hegyközi asszonykörök találkozója. A magyarországi Zempléni Egyházmegye esperese,

Mészáros István köszöntője hangzott el Oroszy Erzsébet pusztafalui lelképásztor igehirdetési szolgálatát követően, majd Emri Béla, a mikóházi gyülekezet gondnoka szólt az asszonyok szolgálatának fontosságáról.

Felvidékről a SzRKNE elnöke, Györky Szilvia tett eleget a meghívásnak, s előadást tartott Borkó Juliannáról, valamint néhány szóban bemutatta a Szlovákiai Református Keresztyén Nőegyesület szolgálatát és munkáját.

Ezt követően, Székely Jolán, a sátoraljaújhelyi helyi nőszövetség elnöke mutatta be néhány szóban a gyülekezetben folytatott szolgálatot, s beszámolója biztatásként szolgált a hallgatóság számára.

A találkozó újabb bizonyágát adta annak, hogy az asszonyok szolgálata nem csupán a gyülekezetekben végzett mindennapos munkákra terjed ki, hanem szerves része az a lelki feltöltődés, amely megerősíti Istenbe vetett hitünket, s elmélyíti Iránta való bizalmunkat.

Györky Szilvia

Fábián Tibor: Apatempó (Egy polccal magasabban)

A munkamániás, magunkra figyelő, egoizmusunkat hurcoló mindennapokat egy éve felváltotta Hunorka. Már a megszületését megelőző kilenc hónapban elkezdődik a szülővé válás folyamata. Apa akkor még távolról figyel, és kötelességtudó zombi üzemmódban lohol a dolgok után, ül a váróteremben, olvassa a szükséges tudnivalókat. Aztán, amikor behívják a vizsgálóba, hirtelen rászakad, hogy itt neki is köze van ehhez az aprósághoz, akiből még sok mindent nem látni. Csak azt, hogy van. Aztán telnek a hónapok, minden új, nincsenek kéznél a válaszok, és még mindig olyan távoli az egész. Még csak anya pocakja, folyamatos rosszulléte jelzi a változást, miközben apa foggal-körömmel ragaszkodik a jól bejártott életritmusához, de egyre többször tapasztalja, hogy a kis pocaklakó, onnan bentől, felülírja a dolgokat.

Aztán egyszer csak menni kell. Persze, a legváratlanabb pillanatban és időpontban. Autó, sofőr, határ, kórház. Hosszú órák múltanak, apa fáradt. Anyának könnyű, ő sokat kibír, ez a kis ismeretlen is elvan odabenn, de apa idekinn az apává válás keskeny mezsgyéjén egyensúlyoz, a nagy ismeretlen felé, és nem tudja, mi vár rá. Aztán a születés percei. Apa izzad és fél, oda sem mer nézni. A szobát egyszerre betölti a sírás, apa megijed, ki ez az UFO-fejű kis lény? Háromszor is megkérdezi a szülésznőt, ugye nem marad ilyen ovális a kobakja? Kiviszik és megméri a babát, végül egy természetes mozdulattal a kezébe adják. Apa meghökken, ezt a pirinyót

most fogni kell, de azon nyomban meg is nyugszik, kisimulnak a ráncai, amikor rápillant az aprócska lényre. És onnantól kezdve apa mindig megnyugszik, amikor gondok nyúzzák, mert az a tudat, hogy van egy fia, akihez hazamehet, aki várja őt, kisimítja a lelkét.

Apa szép lassan elsajátítja az apasággal járó feladatokat. Kivéve az apai érzést, mert ez önmagától nyílik a szívben, ami a teremtéssel kapott készség. Apa úgy érzi, jobb ember lett az apaság által. Több nevetés, játék és felszabadult öröm került az életébe. Korábban soha nem ült ennyi nevetés és jókedv az arcán. Párjával jólesően állapítja meg, hogy Hunor boldog baba, akinek első dolga reggel ránevetni a szüleine, mielőtt az ébresztésüket is felvállalja. Nap közben többször is bemasírozik, négykézláb mászó őráratként, anya dolgozószobájából az apáéba. Kutatva figyel, apa ott ül-e az íróasztal mögött? Hunor boldogsága anyára és apára is átragadt, és ma már nem félnek használni ezt a nagy szót, amiről korábban úgy tartották, nem nekik találták ki, és hogy észrevétlen elúszott mellettük az évek során, talán már a gyermekkorukkal együtt.

Hunor, ha a szülei félrenéznek, már nyargal is a lépcsőn felfelé, cinkosan összevet az idegenekkel is, sutba dobja a játékait és inkább a felnőttek világát tapogatja, rágja, pakolja. Apa pedig egy polccal magasabbra rakta az életét. És a holmikát. Apa-fia programokat talál ki, amikor egy-egy bevásárlásra,

ügyintézésre csak ők ketten mennek. Cinkosan összenéznek és társalognak, mindenki a maga nyelvén.

- folytatjuk -

Tóth Ágnes
Pillanatkép
(Fábián Hunornak)

Hunorgok a liszt alatt,
ez egy lisztes pillanat.
Most csak annyit kérdeznék:
- Molnár legyenek, avagy pék?

Könyvismertetés

Gyermekkönyvek Karácsonyra

A Kálvin Kiadó gondozásában jent meg három nagyon hasznos gyermekkönyv, amelyek segítségével a kisgyerekek számára is érthetőbbé válik a karácsonyi történet, és ismertté lesznek a bibliai személyiségek. Bethan James és Honor Ayres a „101 KARÁCSONYI fejtörő” és a „101 BIBLIAI fejtörő”, amelyek gyermeküket, unokájukat hitben nevelő szülőket és nagyszülőket segítik szolgálatukban. A könyvek ára egyenként 5,- Euró

„Hová ment a nagypapa?” – kérdik a szerzők Catherine House és Honor Ayres. Az elmúlás nehéz kérdésével találkozunk gyermekeink, s bizony sokszor maradnak megnyugtató válasz nélkül, hordozva a lelki sebeket egy életen át. A könyvben szereplő nagymama hittel, türelemmel válaszol. Közben a nagypapa sírjánál adott válaszokkal a szerető Isten felé tereli unokája gondolatait. A könyv ára 6,- Euró

Felnőtteknek

Ideje van az olvasásnak

A Reformáció öt évszázadának novelláiból

„Húsz novella – húsz pillanat kép az elmúlt 500 év novellairódmából, húsz történet, amely összekapcsolhat minket a reformációval, a történelemmel, múltunkkal, jelenünkkel és az ezekben felfedezett „istentörténetekkel”. Klasszikus és kortárs szerzők írásaiban fonódik össze a történelmi idő a személyes életidővel, keserves és kihagyhatatlan idővel és Isten megjelenésének idejével.” – olvashatjuk az ajánlóban. Móricz Zsigmond, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, csupán néhány név a klasszikusok közül. A Bölcsföldi András szerkesztésében megjelent novelláskötet, akár karácsonyi ajándékként is, hitünk erősödésében segít. A könyv ára 7,- Euró

A könyvek megrendelhetőek a Református Újság szerkesztőségének címén.

KÖZLEMÉNY

A Lónyay Gábor Társulás kéri mindazokat, akik adójuk 2%-át a Társulás számára utalták át, 2017. november 30-ig küldjék el átutalási igazolásukat szerkesztőségünk címére, hogy decemberben eljuttathassuk az adományokat a gyülekezeteknek.

Csoma László, igazgató

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

Kiirtották vagy elűzték a Kánaán őslakóit?

Kánaán őslakosairól szinte csak annyit tudunk, amennyit a Biblia ír róluk. Egy DNA – analízissel meg lehet állapítani hova vándoroltak, mi történt valójában velük? Mivel a palesztin-izraeli konfliktusban komoly kérdésként jelenik meg a földterület tulajdonjoga, az izraeli sajtó egy tanulmányt közölt az őslakosok sorsáról.

Ki az ígért földje, Izrael fiaie vagy azoké, akik előttük éltek ezen a területen? A palesztinok azt állítják ők a kánaániak leszármazottai, azaz a jebusziak, filiszteusok, vagy más népek leszármazottai, akik Izrael honfoglalása előtt már ezen a területen éltek. Mintegy három évvel ezelőtt Zvi Yehezkelel a Birzeit Palesztin Egyetemen tartott előadást palesztin diákoknak. „Mielőtt megkezdtem előadásomat, szeretnék elmondani egy történetet – mondta. Mózes elérve az ígért földjének határát, felment a Nebó hegyére, majd a másik oldalon lement, hogy megfürdjön a Jordán folyóban. Amikor kijött a vízből, látta, hogy eltűntek a ruhái. Kik voltak a tettesek? Bizonyára a palesztinok. A diákok hangosan tiltakoztak, mondván, hogy nem voltak ott! „Na, akkor innen kezdhetem az előadást.”-mondta Yehezkelel.

A Bibliában ezt olvashatjuk: „De az itt lakó népek városaiban, amelyeket Istened, az Úr ad neked örökségül, ne hagyj életben egyetlen lelket sem! Irtsd ki őket mindenestül: a hettitákat, az emóriákat és a kánaániakat, a perizzieket, a hivvieket és a jebusziakat, ahogyan megparancsolta neked Istened, az Úr, azért, hogy meg ne tanítsanak benneteket mindazoknak az utálatos dolgoknak az elkövetésére, amelyeket ők isteneik tiszteletére elkövetnek, és így ne vétkezzetek Isteneitek, az Úr ellen.” (5Mózes 20)

Ezekkel a versekkel sokaknak – ateistáknak és hívőknek - az a gondjuk, hogy a kegyelmes Isten miként kérheti Izrael fiaitól népek teljes kipusztítását? Ez az emberi jogokba ütközik! Az amerikai szaklap, az „American Journal of Human Genetics”, megjelentetett egy kutatási eredményt, amely a mai libanoni DNS kódját hasonlítja össze a 4000 évvel ezelőtt élt emberi maradványok DNS kódjával. „A kánaániak vegyes DNS örökséget mutatnak, részben a helyi, részben az 5000 évvel korábban bevándoroltak DNS örökségének hordozói.”, mondta Marc Haber a Wellcome Trust Sanger brit kutatóközpont munkatársa. „A mai

libanoni valószínűleg a kánaániak közvetlen leszármazottai, de van egy kis euro-ázsiai hatás is, bizonyára az asszír, perzsa és makedón megszállás következményeként.” A Krisztus előtti 2000 év időszakában a háborús megszállások gyakori következménye ez. Ezekhez a következtetésekhez vezettek a régió archeológiai kutatásai is. Amint az lenni szokott, feltehetjük magunknak a kérdést: A tudomány megerősíti, vagy ellentmond a bibliai történetnek? Mit ért a bibliai azon, hogy „ Irtsd ki őket mindenestül”? Kiirtották ezeket a népcsoportokat, vagy csak az ígért földjének határán túlrá űzték? Ezen népek leszármazottai Izraelből északra élnek, amint azt a tudósok feltételezik? Ha Izrael fiaie életben hagyták az idegen népeket, akkor a mai arab-izraeli konfliktusok Isten büntetését jelentik? Így érvelnek különböző rabbiak, akik emlékeztetnek az Isten egyértelmű parancsára. Már a bibliai időkben is nagyobb emberséget tanúsított Izrael ellenségei iránt, mint ahogy azt feltételeznénk. Ezt támasztják alá a tudományos kutatások eredményei is.

*Aviel Schneider, Israel Heute
ford. Csoma László*

A Kárpát-medence Reformátussága

Átadták a Kassai reformátusok új közösségi központját

A Fiatal Reformátusok Szövetsége, a Fiesz tulajdonában levő, Kassa belvárosában található, nagyon rossz állapotú műemlékház felújítását a magyar állam segítségével sikerült megvalósítani. Szeptember 17-én, az átadási ünnepségen Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere is jelen volt.

„Az új alaptörvény kimondja, hogy Magyarország felelősséget visel a határon túli magyar közösségekért. A régi alkotmányban az a megfogalmazás állt, hogy felelősséget érez. Érezni sok mindent lehet, de ha valaki felelősséget visel, az azt jelenti, hogy terhet vállal magára. Ha együtt viseljük ezt a terhet, az gyarapodást eredményez. Nemcsak egy-két évre, hanem a következő évtizedekre is. Hadd mondjam el, hogy ezt a magyar emberek gazdasági teljesítménye teszi lehetővé. A jó szándék is fontos, de szükség van hozzá arra az anyagi erőforrásra, amelyből most adni tudunk, és harminc évvel a rendszerváltoztatás kezdete után végre eljutottunk odáig, hogy már nemcsak egyszerűen kulturális támogatás, épületek felújítása, programok, egyesületek, közösségek támogatása valósulhat meg, hanem gazdasági beruházások, illetve olyan befektetések, amelyek később visszatükröződnek a magyar közösségek erejében. Itt, Kassa közepén ez a ház most már a magyar reformátusoké, amelynek sorában a 14. század óta az egész magyar történelem megmutatkozik. Úgy újult meg, hogy látjuk rajta a 14. század nyomait, falfestményeit, ugyanakkor a legmodernebb központ, és egy kisebb csoda, hogy abból a pénzüsszegebből, amit kaptak, ilyen csodálatos dolgot vittek véghez rengeteg önkéntes munkával. Ez is egy nagy pozitívum, hogy amikor a magyarok támogatást kapnak, az nem eltűnik, hanem hozzátesznek, gyarapítják azt. Így van ez az egyházak esetében, és ezt tapasztalhat-

juk a Felvidéken is” – nyilatkozta Balog Zoltán miniszter a központ átadása kapcsán.

Konferenciák helyszíne is lesz

A kassai Magyar Református Központ ünnepélyes átadása és a Fiatal Reformátusok Szövetsége jubileumi évének megünneplése az alig pár méterre álló református templomban vette kezdetét. Az ígét Ft. Fazekas László püspök hirdette. Az istentiszteleten ünnepi

Szalagátvágás a kassai reformátusok új közösségi központjában, balról Balog Zoltán, Ft. Fazekas László és Kiss Miklós (Ftő: Beke Beáta)

beszédet mondott Balog Zoltán miniszter, valamint Kiss Miklós, a Fiesz elnöke. A felújítás menetéről Krcho János, a Magyar Művészeti Akadémia tagja, valamint Géresi Róbert, a Szlovákiai Református Keresztény Egyház püspökhelyettese tájékoztatta a jelenlévőket.

„Az épület régen lakóház volt. A ház ere-

deti struktúráját megőriztük a felújítás során. Két nagyterem található az épületben, valamint lakoszobák. Ezeket úgy alakítottuk ki, hogy tizennégy fő számára tudunk megfelelő körülmények között szállást biztosítani. Egyrészt a konferenciák rendezését segíti majd, másrészt viszont szeretnénk egy bizonyos forráshoz is jutni a szálláshelyek kiadásával, s az így befolyt összegből tartjuk majd fenn az épületet. Hétfőn egy nemzetközi teológiai konferenciára kerül sor a Kálvin János Teológiai Akadémia és a református egyház szervezésében. Ezt követően az épület programokkal való megtöltése az elkövetkezendő hetek feladata lesz” – nyilatkozta a Felvidék.ma-nak Nt. Géresi Róbert.

Az ünnepi istentiszteletet követően sor került a szalagátvágásra, majd a résztvevők belülről is megtekinthették a felújított épületet, és a Soli Deo gloria című kiállítását.

„Számunkra fontos, hogy az épület közel van a templomhoz, közel a parókiaházhoz. Mivel az épület tulajdonosa a Fiatal Reformátusok Szövetsége, ezért magyar református vonalon egy fiatalos lendületet várunk ennek az épületnek a működésétől” – fejtette ki Nt. Orémus Zoltán esperes.

A lepusztult épület felújítására összesen 222 millió forintot fordítottak, s a munkálatok közben több nehézség is felmerült. Mindezek ellenére sikerült a költségvetési kereten belül maradni úgy, hogy az épület megőrizte eredeti arculatát, a 14. századi építészeti jegyeket. A kassai Magyar Református Központ épületének felújítása az Emberi Erőforrások Minisztériuma által folyósított támogatásból valósult meg 2017-ben.

Beke Beáta/felvidek.ma

Közös gyökerek

Ezúttal a délvidéki Nagybecskerekben találkozott az egykori Békés-Bánáti Református Egyházmegye közössége. A Trianonnal szétessett hatalmas egyházmegyéhez több mint háromszázezer gyülekezeti tag tartozott. A megye magában foglalta Szeghalmot, Horgost, Igazfalvát, Orsovát, Szegedet, Aradot, sőt, a ma püspöki székhelyként funkcionáló délvidéki Hertelendyfalvát is. Az egykor Köörös-Maros Közi Szent Társaságnak is nevezett egyházmegye utódmegyéi az Aradi, a Bánáti, a Békési, a Csongrádi és a Temesi Református Egyházmegyék. A találkozón ismét kiderült: valóban közősek a gyökerek az öt mai egyházmegyében. Az október 7-i rendezvény ezúttal

épp a szervezőket erősítette meg leginkább identitásukban, és talán azt a dilemmát is segítette eldönteni – látva az elődöket –, hogy kell-e a szerbek között misszionálnia a magyar reformátusoknak.

A határon túli magyarok nincsenek magukra hagyva – ez az üzenete a találkozónak, mondja Juhász András, a Csongrádi Református Egyházmegye esperese. „Ha a Himnusz hetszázán együtt énekeljük, abban erő van, épp így a Te benned bízunk... református szoltár-himnusz éneklésénél is. Láttam, hogy többek szemébe könny szökött, amikor ezeket énekeltek, és őszintén szólva, esperestársaimmal mi sem bírtuk meghatott-

ság nélkül.” Juhász András hozzáteszi: Csongrád és Békés megyében a reformátusság kisebbségben van, így őket is erősíti a találkozó.

A találkozón énekelt a Nagybecskerekhez közeli Aradac szlovák evangélikus kórusa is. „Számomra sosem volt még ennyire kézzelfogható, hogy minden ellenségeskedés ellenére – ami nem is a két nép, hanem inkább a vezetőink között olykor van – ugyanazt az Istent dicsőítjük, ugyanannak a nyájnak vagyunk tagjai. Ezt jó volt megélni.” Mindennek adott még egy különleges érzést, hogy a két kisebbség milyen testvéri kapcsolatot tud kialakítani – mondja az esperes. Felidőzte: lelkesültek ölelve adták át egymásnak a szinpadot.

Összetartó gyökerek

A találkozó keretében emléktáblát avattak

Nyereggyártó János emlékére. Az 1551-ben Nagybecskerekén szolgáló református lelkész szegedi származású volt, és a történészek jelenlegi kutatásai szerint úgy tűnik, Szegedi Kiss István tanítványa volt. „Mindez jól mutatja, összetartozunk, közösek a gyökereink” – mondja Juhász András.

A mesterségesen húzott határok megsemmisülnek, annyira erős az összetartozás közöttünk – ezt már Kiss Nándor, a Bánáti Református Egyházmegye esperese mondja. „Isten munkája ez” – teszi hozzá. Az esperes az elmúlt években valamennyi találkozóon ott volt, így az összes utód-egyházmegyében járt már. Úgy tapasztalta, hogy az egykori Békés-Bánáti egyházmegye reformátusai hasonlóak: „Hasonlóak a gondjaink, az örömeink, a táj-szólásunk, és még a házainkat is hasonlóan építjük. A hitünk pedig közös.”

A legkisebb egyházmegye

A Bánáti Református Egyházmegye a legkisebb a Kárpát-medencei református egyházmegyék közül – mondja az esperes. „Az elvándorlás miatt már háromezer gyülekezeti tagunk sincs. Három nagyobb egyházközség és egy kisebb tartozik hozzánk.” Hat lelkész szolgál az egyházmegyében – köztük Halász Béla püspök és a bánáti esperes, Kiss Nándor. A legfőbb gondjuk már nem az anyagi természetű dolgok. Vagyonukat visszakapták, anyagi értelemben stabilizálódtak a gyülekezetek, az egyházmegye. „Emberek azonban nincsenek” – az esperes azt mondja, kevesen vállalják a presbiterséget, a gondnokságot. Nagyon sokan elvándoroltak, a gyülekezetek megfogyatkoztak. „Azok költöztek el, akik többet tudnának vállalni.” A fiatalok – a hívek átlagéletkora nagyon magas. „Legyen-gültünk – ez a mostani életképünk” – mondja az esperes.

De van-e jövőképük? – kérdezzük vissza.

„Nem vagyok hitevesztett lelkész” – kezdi válaszát Kiss Nándor, majd azt mondja, ennek ellenére nem látja úgy, hogy lehetne gyarapítani a délvidéki Bánságban a református magyarok számát. Hogy ebben a helyzetben mégis mit tehetnek, arra azért van több ötlete; egyrészt, az elvándorolt egyháztagokról szeretnének készíteni egy adatbázist, amelyet a Nyugat-Európában működő magyar gyülekezeteknek, egyházaknak átadnának, hogy az ottani lelkészek fel tudják velük venni a kapcsolatot. A másik, hogy a Bánátban élő reformátusokkal foglalkozzanak. „Akik itt vannak, őket az egyházközségek életébe be kell vonni, aktivizálni kell.”

Kell-e a szerbek között misszionálni a magyar reformátusoknak?

A harmadik lehetőség egyelőre dilemma a bánáti esperes számára. A kérdés: misszionáljanak-e a szerbek és más nemzeti

segek között. „Volt már erre példa a múltban, talán van is ilyen hivatásunk, de ezt le kell tisztáznunk magunkban. Ehhez pedig a tömbmagyarság útmutatását kérjük: a teológiák, az egyházkerületek, de akár a Generális Konvent véleményét is” – mondja Kiss Nándor esperes. Szerinte ők „túl kicsik” ahhoz, hogy erről döntsenek. Mindez pedig nem csak az ő problémájuk, hanem számos más peremvidék kérdése is: úgy látja, van hasonló helyzetben lévő egyházmegye Erdélyben, Horvátországban és a Szlovéniában élő maroknyi magyar reformátusság is ezzel a kihívással néz szembe. „A válasz talán egyszerű, de ha beleképzelik a helyzetünkbe magukat, talán megértik, hogy mégsem olyan könnyű a döntés” – mondja a bánáti esperes.

Megerősítő történelem, megerősítő találkozó

A találkozó megerősítette a résztvevőket, sőt a szervezőket is. Kiss Nándor esperes az eseményre készülve kutatásba kezdett, ugyanis egy füzetet állítottak össze a környék református gyülekezeteinek múltjáról. Ebből több érdekesség is kiderült, például az, hogy már egészen korán, még tulajdonképpen a magyar református egyház 1567-es megszületése előtt protestáns misszió folyt a szerbek között. 1528-ban, miután Petrovics Péter te-

mesi bán megvásárolta az Arad melletti Csála várát, a Maros folyó alsó folyására szerbeket telepített be, akiket református hitre is térített. (Csála ma Szerbia része, Arad viszont Romániához tartozik – mindez jól mutatja, hogy a Bánság történelmi egységét Trianon kifejezetten abszurd módon változtatta meg, nemcsak hogy szinte az egész régiót elcsatolták Magyarországtól, a maradékot még kettévágva két külön országhoz is osztották.) Kiss Nándor esperes kiemeli Fekete Gyula egykori nagykirályi református lelkész, alesperes gondolatait 1897-ből:

„A régi kálvinista lakosoknak itt e helyen szendergő poraiból pedig több mint három század multával sarjadt ki az ősi egyház, hogy a három századig megszakított történelmi fonalat újra összekösse s mostani létét, a régi módon, a régi fundamentumon megépítse. A történet tanítása szerint tehát: nem vagyunk itt egészen jövevények és idegenek, hanem az őslakosok hitének – s az erőszakosan meg-

szakított életének – folytatói.”

Fekete Gyula 120 évvel ezelőtti szavai – ismervé a bánsági reformátusok dilemmáját a szerb lakosok közötti misszióval – ma különösen is aktuálisak.

Egykor németek, csehek és magyarok alkották az egyházmegyét

Az esperes külön kiemeli: a Bánáti Református Egyházmegyének rengeteg mártírja is van, akiről még a helyiek sem mernek sokszor beszélni. „Sok presbitert, gondnokot elköltöztettek erről a vidékről az első világháború után, amikor nem voltak hajlandók felesküdni a szerb királynak” – mondja. A drámai történetek sora azonban ezzel még nem ér véget: elülődöztek a torontálvásárhelyi és a kikindai lelkipásztor is, az egyházmegye egyetlen cseh gyülekezetének lelkészét is, és a német reformátusokat is. „Róluk a mai napig nem tudunk semmit, pedig részesei voltak a közösségünknek. A kiadvány célja volt az is, hogy megemlékezzünk ezekről az emberekről.” Az esperes hozzáteszi: „azért született meg a füzet, hogy a bánáti reformátusok öntudatát képezzük, pallérozzuk, erősítsük.” Úgy érzi, elérték a céljukat.

Szentesen folytatódik a találkozó

Az első találkozót öt éve rendezték meg Makón, azóta a Békés-Bánáti Református Egyházmegye valamennyi utódmegyéjének területén tartották már, így Temesváron, Békésen, Aradon és most Nagybecskerekén. A következő találkozó Szentesen, a Csongrádi Református Egyházmegyében lesz. Kiss Nándor bánáti esperes azt mondja: ők biztosan ott lesznek, mert úgy érzi, az egyházmegyéjéhez tartozó reformátusok most éreztek rá igazán a találkozó ízére, megerősítő erejére. Arra pedig – mint látjuk – szükségük van.

Nem vált nevet a Csongrádi Református Egyházmegye

Csongrád megyét a Csongrád Megyei Közgyűlés és az országgyűlés döntése nyomán 2020. június 4-étől Csongrád-Csanádnak hívják majd. Az előterjesztők azzal érveltek, hogy egy csonka ország csonka társadalma nem lehet sikeres. Csanád megye nagyobb részét ugyanis Romániához csatolták, és bár két évtizedig létezett egy ideiglenes Csanád megye, végül ez is megszűnt. A közigazgatási megye területe majdnem teljesen megegyezik a Csongrádi Református Egyházmegye területével, ezért megkérdeztük Juhász András esperest, tervezi-e az egyházmegye is, hogy megváltoztatják a nevüket. „A névváltás 1920-ban történt meg számunkra, amikor a Békés-Bánáti Egyházmegyét kellett öt részre szakítani a határ miatt. Nem tervezünk névváltoztatást, esetleg akkor, ha újra Békés-Bánáti Református Egyházmegyeként működhetünk együtt” – mondta az esperes.

Hegedűs Márk/reformatus.hu

Templom és iskola – a reformáció

Kedves Olvasóink! Szinte hihetetlen, de már megint itt van az év vége. Előttünk az advent, a karácsony, és utána már egy új év veszi kezdetét. Addig még azonban van néhány hetünk, és igyekeznünk kell ezt is hasznosan eltölteni. Az előző számban sorra vettük a reformáció legfontosabb tanításait. Most pedig folytatnánk a sort, mégpedig azokkal a vívmányokkal, melyek ma már számunkra természetesek, de akkor keményen meg kellett küzdeni értük.

Az első ilyen az anyanyelv használata. Képzeljétek el, hogy a reformáció előtt az iskolákban, templomokban a latin volt a használatos nyelv. Az emberek többsége úgy ülte végig az istentiszteleteket, hogy egy szót sem értett az egészről. A pap végezte a maga dolgát, de csak kevesen értették, amit mondott. Álljon itt csak egyetlen példa:

Pater noster, qui es in calis: sanctificetur Nomen Tuum: advéniat Regnum Tuum: fiat volúntas Tua, sicut in calo, et in terra.

Azt hiszem így ismerősebb lesz: **Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy a földön is.**

A reformátorok lefordították a Szentírást a nemzetek nyelvére, anyanyelven hirdették az ígét, imádkoztak, anyanyelvi énekeket szereztek és énekeltek. Miért volt ez olyan nagy dolog? Azért, mert az egyszerű emberek is, akik soha nem jártak iskolába, megérthették az Isten szavát és akaratát. Megismerhették a kegyelmes Istent, aki egyszülött Fiát is feláldozta értünk. Magyar nyelvre elsőként Károli Gáspár, gönci lelkipásztor-esperes fordította le a teljes Bibliát 1590-ben. A nyomdát Vizsolyban állították fel, és oda vitték a már lefordított oldalakat a nyomdászoknak. Olyan kisgye-

rekek segítettek ebben, mint amilyenek ti is vagytok. Nagyon sok komoly ember kimondta már azt a tényt, hogy ha nem lett volna reformáció, ha nem lett volna magyar bibliafordítás, akkor ma teljesen más lenne a magyarság helyzete, ha lenne magyarság egyáltalán.

A következő vívmány, amit a reformációnak köszönhetünk, az az anyanyelvi közoktatás. Ez azt jelenti, hogy a reformáció hozta magával azt a gondolatot, hogy minden gyereket tanítani kell, mégpedig saját anyanyelvén. Szinte minden gyülekezetnek volt saját iskolája. Megalakultak a gimnáziumok, főiskolák. A tanítók felkarolták a tehetséges gyerekeket, és támogatók segítségével tanulhattak ezekben az intézményekben. Aztán innen kikerülve, ők álltak be ebbe a szolgálatba, és kezdték el tanítani a gyerekeket.

A reformáció így közel hozta az emberekhez az Istent, a templomot, és az iskolát, a tudást. Ezzel nem akármilyen mértékben erősítette meg nemzetünket, hiszen ha egy embert szoros kapcsolat fűzi az Istenhez, és megszerzi a szükséges tudást, akkor komoly eredményeket érhet el az életben.

Aranymondás: „A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme, és a Szentnek a megismerése ad értelmet.” Példabeszédek 9:10

Imádság: Mindenható Isten! Hálásak vagyunk a reformáció csodájáért. Köszönjük a tanítást, az ígét, a kegyelmet. Add, hogy a templom és az iskola hozzánk is közel álljon. Ámen.

Kraus Viktor

REFORMÁTUS Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás

Terjeszti a Deregyő-i Református Keresztyén Gyülekezet

Szerkesztőség:

főszerkesztő - Csoma László,
felelős szerkesztő - Györky Szilvia

Szerkesztők: Csoma Annamária, Kraus Viktor
kárpátmedencei tudósítóink: Fábián Tibor,
Szenn Péter

Nyomja: Györky Marián - MS PRINT

Szerkesztőség címe:

076 74 Drahňov-Deregyő 216,
Tel.: 056/639 53 96, Mobil: 0908 035 094,
E-mail: ladislavcsoma@gmail.com
vagy csomalaszlo@centrum.sk

EGY KIS HUMOR

Pistike megy haza a hittanóráról és újságolja az anyjának:

- Képzeld, mama, ma azt mesélte a tanító bácsi, hogy annak idején Mózes kivezette a zsidókat Egyiptomból. Aztán, amikor odaértek a Vörös tengerhez, Mózes mérnökei gyorsan csináltak egy hatalmas hidat. Ezen a hídon mindenki átment, utána Mózes rádióon beszólt a központba, azok kiküldtek két vadászbombázót, amik lebombázták a hidat. Mivel már nem volt híd, így a zsidók biztonságban el tudtak menekülni.

Az anyja csodálkozva:

- Tényleg ezt mesélte?

- Hát, igazából nem, de ha elmondanám amit tényleg mesélt, azt biztos nem hinnéd el.

Reformáció 500 játék

Kedves Testvérek!

Az egyházzenei játék 9. fordulójában a sorolást Pálur János orgonaművész, zeneszerző, egyetemi tanár végezte 2017. október 21-én. Az általa kisorsolt 3 nyertes: **Sándor Lászlóné** (Nádszeg), **Molnárné Ráduly Sarolta** (Kisráska), **Csáji István** (Nagyida). A nyerteseknek ezúton is gratulálunk. Nyereményüket, a Protestáns hősök: félszáz portré az elmúlt fél évezred magyar történelméből (szerk. Faggyas Sándor) című könyvet postán küldtük el. A Pálur Jánossal készített beszélgetést a www.refzene.sk honlapon olvashatják el, Bodnár Noémi kérdezte őt a Budapest Fasori gyülekezetben futó egyedülálló zenei vállalásról és reformációi üzenetről.